

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 การกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ	4
1.2 สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครอง	5
1.3 “กฎหมาย” ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน	7
1.4 หลักนิติธรรม (The Rule of Law) ความได้สัดส่วน (Proportionality) และการใช้บังคับเป็นนิจทั่วไป (Generality) ของกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน	9
บทที่ 2 การประกันสิทธิทางรัฐธรรมนูญ	12
2.1 บทนำ	12
2.2 ภูมิหลัง	14
2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	15
2.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	18
2.3 ศาลรัฐธรรมนูญกับอำนาจในการวินิจฉัยความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญ	20

2.3.1 การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในเชิงนามธรรม (Abstract Review)	21
2.3.2 การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในเชิงรูปธรรม (Concrete Review)	23
2.3.3 การใช้สิทธิของประชาชนในการฟ้องร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญ (Individual Complaint)	30
2.4 เขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ	32
2.4.1 การกระทำโดยประมุขแห่งรัฐ	38
2.4.2 การกระทำของฝ่ายนิติบัญญัติ	41
2.4.3 การกระทำของฝ่ายบริหาร	42
2.4.4 การกระทำของฝ่ายตุลาการ	44
2.4.5 การกระทำของรัฐในกฎหมายระหว่างประเทศ	46
2.5 บทสรุป	48
บทที่ 3 การรับรองสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญ	52
3.1 บทนำ	52
3.2 สิทธิมนุษยชนในสังคมบรรพกาล	57
3.3 สิทธิมนุษยชนในยุคสมัยใหม่	70
3.3.1 ยุคแสงสว่างทางปัญญา (Age of Enlightenment)	72
3.3.2 สงครามโลกกับการรับรองสิทธิมนุษยชน ในระดับระหว่างประเทศ	76
3.3.3 สิทธิมนุษยชน 3 ยุค (Three Generations of Human Rights)	80

3.4 สิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญไทย	83
3.4.1 ช่วงรับหลักการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมาจาก รัฐธรรมนูญต่างประเทศ	85
3.4.2 ช่วงรับหลักการว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาจาก ปฏิญญาสากลภายใต้ UDHR	92
3.4.3 ช่วงที่รับเอาแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในกฎหมาย ระหว่างประเทศมาบัญญัติเป็นสิทธิในรัฐธรรมนูญ	100
3.5 บทสรุป	103
บทที่ 4 สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้ รัฐธรรมนูญ	106
4.1 บทนำ	106
4.2 ความเป็นมา	107
4.3 สิทธิขั้นพื้นฐานที่รับรองในรัฐธรรมนูญ	111
4.3.1 สิทธิในชีวิตและร่างกาย (Right to Life)	112
4.3.2 สิทธิในความยุติธรรม (Right to Justice & a Fair Trial)	119
4.3.3 สิทธิในการประกอบอาชีพ (Right to Work)	124
4.3.4 สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy)	127
4.3.5 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to Property)	129
4.3.6 สิทธิในการพัฒนา (Right to Development)	134
4.3.7 สิทธิสตรี เด็กและผู้ด้อยโอกาส (Rights of Women, Children and Others)	146

4.3.8 สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ	
(Right to Defense Constitution)	150
4.4 เสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญ	157
4.4.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	
(Freedom of Speech)	157
4.4.2 เสรีภาพในการนับถือศาสนา	
(Freedom of Religion)	162
4.4.3 เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย	
(Freedom of Movement)	166
4.4.4 เสรีภาพในการรวมกลุ่ม	
(Freedom of Associations)	167
4.5 บทสรุป	173
บทที่ 5 บทยกเว้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	
ในรัฐธรรมนูญ (Limitation Clauses)	175
5.1 บทนำ	175
5.2 ลักษณะการรับรองสิทธิและเสรีภาพ	182
5.2.1 สิทธิเด็ดขาด (Absolute Rights)	183
5.2.2 สิทธิที่คุ้มครองตราบเท่าที่การใช้สิทธิ	
ไม่กระทบกระเทือนบุคคลอื่นหรือประโยชน์สาธารณะ	
(Qualified Rights)	184
5.2.3 สิทธิที่มีขอบเขตจำกัดบางประการ	
(Limited Rights)	184
5.3 หลักการ เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ	185

5.3.1 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล	185
5.3.2 การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ	186
5.4 การกำหนดบทยกเว้นในรัฐธรรมนูญ (Limitation Clauses)	187
5.4.1 ไม่มีบทยกเว้นบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	188
5.4.2 บทยกเว้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยเฉพาะเจาะจง	189
5.4.3 บทยกเว้นเป็นการทั่วไป	189
5.5 บทสรุป	192
บทที่ 6 เงื่อนไขทางรัฐธรรมนูญในการตรากฎหมายที่มีผล เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน	196
6.1 บทนำ	196
6.2 รัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจ	197
6.2.1 ข้อยกเว้นโดยถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม	198
6.2.2 ข้อยกเว้นตามคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	202
6.2.3 ข้อยกเว้นที่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้	203
6.2.4 ข้อยกเว้นโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย	205
6.2.5 ข้อยกเว้นในระหว่างเวลาที่ประเทศ อยู่ในภาวะสงคราม	207

6.3 “กฎหมาย” ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน	208
6.3.1 กฎหมายที่ตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ...	213
6.3.2 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	217
6.3.3 การจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน โดยกฎหมายลำดับรอง	228
6.4 กฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ที่มีอยู่ก่อนรัฐธรรมนูญ	233
6.4.1 กฎหมายที่ตราขึ้นตั้งแต่ยังไม่มีรัฐธรรมนูญ	234
6.4.2 กฎหมายที่ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจและเงื่อนไข ทางรัฐธรรมนูญฉบับก่อน	236
6.5 บทสรุป	240
บทที่ 7 หลักนิติธรรม (The Rule of Law) ความได้สัดส่วน (Proportionality) และการใช้บังคับเป็นการทั่วไป (Generality) ของกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน	247
7.1 บทนำ	247
7.2 หลักนิติธรรม (The Rule of Law) ของกฎหมาย ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	249
7.2.1 กฎหมายต้องเข้าถึงได้โดยง่าย (Accessibility to Law)	260
7.2.2 กฎหมายต้องมีความชัดเจน (Clarity of Law)	267

7.2.3 กฎหมายต้องมีความสอดคล้องกับการบังคับใช้ (Consistency)	275
7.3 ความได้สัดส่วน (Proportionality) ของกฎหมายที่มีผลเป็น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	281
7.3.1 ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของ ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ	285
7.3.2 ไม่กระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล	298
7.3.3 เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ	304
7.4 การใช้บังคับเป็นการทั่วไป (Generality) ของกฎหมายที่มีผล เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	304
7.4.1 การใช้บังคับเป็นการทั่วไป	306
7.4.2 ความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและไม่เลือกปฏิบัติ	310
7.5 บทสรุป	312
บทที่ 8 บทสรุป	314
8.1 บทสรุป	314
8.1.1 อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยการกระทำที่ ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรา 213 แห่งรัฐธรรมนูญ	315
8.1.2 สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตาม รัฐธรรมนูญ	317
8.1.3 “กฎหมาย” ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชน	321

8.1.4	หลักนิติธรรม ความได้สัดส่วน และการใช้บังคับเป็น การทั่วไปของกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของประชาชน	326
8.2	การศึกษาขั้นต่อไป (Further Research)	328
8.2.1	ประเด็นเกี่ยวกับกฎหมาย คำสั่ง หรือประกาศของ คณะรัฐประหาร (Command of a Sovereign)	328
8.2.2	ประเด็นเกี่ยวกับบทบัญญัติที่ทำให้เป็นที่สุดและชอบด้วย กฎหมายและรัฐธรรมนูญ (Ouster Clauses)	329
8.2.3	ประเด็นเกี่ยวกับการก่อกหนี้สาธารณะที่ไม่มีผลผูกพันรัฐ (Odious Debt)	330
บรรณานุกรม	332
ประวัติผู้เขียน	370

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only